

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Iudicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

46 Peregrinos non temerè ciuitatis aut magistratum participes facere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

SIGNVM XLVI.

Angues in
sinu &c.
non temere
recipiendi.

PEREGRINOS NON TEMERE CIVI-
tatis, Senatus, Iudicij, Imperij participes facere.

1. **V**T nihil citius corpus humanū inficit, quā pestilentium vaporum cum innatis humoribus copulatio: ita nihil velocius corrumpit civitatem, quā peregrinorum hominum admixtio, in qua contagio, & venenum latet. *Arist. 5. Polit. cap. 3.* Peregrinorum turba immanis saepe turbato in civitate.

2. Et ut angues calore recreati mordēt: ita peregrini, libertate donati, civitatem perdunt.

3. Quælibet gens proprios suos habet mores, idcirco receptis peregrinis, periculū est, ne antiqui mores & leges in novos & peregrinos commutentur.

4. Ad hæc, quod sicut locustæ segeti sunt, ita hæc advenæ civitati: nā ut illæ vastant & consumunt granū segetis, ita hi fructum civitatis devorant.

5. Videndum, ne numerus, & vires peregrinorum ultra modum crescant. Si tamen, aut Religionis, aut alterius rei honestæ causā patriā deserant, & in civitatem alterius gentis coacti veniant, honorificè accipiendi sunt, omni que humanitatis officio tractandi.

6. *Spartani* peregrinos (quos nonnulli vocant *Albinos*, quasi alibi natos) ciues esse non verentur, ne in urbem irrepentes, simul introducant vitiorum amorem ac studium, molliem, luxum, vitia alia. (*Xenoph.*)

7. Ut regionum mores diversi sunt, sic & nati diversi sunt mores habitum, & consuetudinem, & proinde non possunt simul convenire.

te aliqua antipathia, quæ tandem aliquando ex-
citatur in Rep. seditiones. Hinc Syr. cap. 11. *Admitte ad te alienigenam, & subuertet te in turbine, & alienabit te à tuis proprijs.*

Duda ciuitas, mortuo Sigismundo Imp. Rege Vngariz, ex Vngarica & Germanica gente confecta, tumultu excitato, ferè ad interitum peruenit, & cum Teutones vellent ciuitati dominari, tandè per Vngaros obsessi in domibus, sine discrimine sexus aut ætatis sublati sunt. *Æn. Sylu. in hist. & Julg. lib. 9. cap. 7. Bonfin. lib. 4. dec. 3. Arist. 5. Pol. c.* meminit de similibus seditionibus, propter admissos peregrinos ad ius ciuitatis, & ad inhabitandum, qui vbi fortiores se esse arbitrati sũt, ipsos vias indigenas proprijs locis voluerunt deturbare, aut pepulerunt, aut Remp. turbarunt.

Non omni tempore licebat peregrinis *Spartam* adire, sed præstitutis diebus, quod à *Lycurgo* sancitum, ne à peregrinis mores inficeretur: siquidem corpora peregrina & peregrina consistatur oratio; noua aut oratio *ἄλλοις ἄλλοις ἐπιπέσει.*

Quia tamen virtutem cuiusque, non patria æstimationi ac pòderari oportet, & Authoritas peregrinorum maior, quàm indigenarum est: (Marc. 6. v. 4. *Non est Prophetia sine honore, nisi in patria:*) & minus in patria sua homines, quàm apud externos honorantur: quia multi qui cognoscunt infirma eorum, ea semper in memoriam reducunt; etiã malitiã quorundam defectus magis, quàm virtutes considerantur: si peregrini aut extranei, vt arbores trãplantatae, noxios deposuerunt humores, reijciendos non sunt, nec ab honoribus prorsus excludendos: vt nec merces viles, à barbaris ad nos transfusæ, reijcimus. Refert *Pomponius I. C. (l. 2.*

§. *postea de Orig. Iur. p.*) *Hermodorum* quendam exsulantem in Italia, *Ephesium* exulem, fuisse athenorem Decemuiris Romę legum 12. Tabularum, quę reformarunt vniuersam Remp. Si illis iur. ciuitatis communicauimus, à muneribus & honoribus eos excludere nō possumus. Sed non temere ciuitate donandi, aut ad consilia Reip. admittendi, nisi pauci, neque ad negotia maioris momenti sunt: nam quid ex vsu Reip. sit, minus consulent: quia hoc tantum agent, vt quod commodum est, trahant, rapiantque, & vndeunque prædam in sinum suum conferant. (*Latap. in Commod. Thucyd. ait lib. 1. Consiliarij gēre dispares, nihil in communem Reip. salutem cōsulant, sed vel suo quique commodo vacant: vel quod agendum pro communi salute est, absque maiori deliberatione decernunt. Adde quod exterris publici, moris maiorum, patrię, & rei publicę sunt expertes: ad consilium autem de Reip. dandum, caput est nosse Remp. & perspicere moribus ciuium mores.* (*Cic. 2. de Orat.*)

1. Ideo *Mecenas* suadebat *Augusto*, vt in Senatum deligeret solos Romanos, partim, propter institutorum patrię memoriam; partim, ne prorsus immutare Reip. statum videretur. *Dionys.*
2. *Suetonius, cap. 40. ait: Augustus* magni exitum inuuit, syncerum atque ab omni colluione peregrini ac seruilis sanguinis incorruptum senatus populum, & proinde Ciuitatem Romanam purissimę dedit.
2. *Lycurgus* apud *Lacedamonis* omnibus virtutibus & legibus contendit, ne peregrini & extraneis urbem admitterentur. (*Plut.*) Cuius imitatio Scythę, Gamphasantes, Seres, & Indi aduenire

peregrinos in ciuitates suas nunquam admiserunt: (*Diod. Sic.*) quòd diuersarum nationum inopia difficulter conuenire queant, qua re seditiones, turbæ, res nouæ oriuntur; populus in factiones distrahitur, mutuis rapinis ac cædibus esp. diuellitur: quod pluribus exemplis docet *Uij. s. Pol. cap. 3.*

Alcibiades Dux Atheniensis, suadens populo, bellum in Siciliam esse suscipiendum, utebatur hoc argumento: quòd illius insulæ vrbes variæ nauarum colluie sint frequetes, & suum statum facile mutant, & peregrinos aduenientes facile recipiunt; atque hac de causa nullus ipsorum tanquam pro patria sua armis ad corpus suum protegendum necessarijs est instructus. *Alido*, inquit, quòd non verisimile sit, huiusmodi urbem, aut vnanimi consensu verba rectè momentium audire, aut communiter ad res gerendas conuertere. *Thucyd. lib. 6. hist.*

Quàm periculosum sit, posthabitis incolis, ceteros ad consilium promouere, cum maximo exemplo sensit *Guilielmus Neapoleos & Sicilia* rex quippe in quem insurrexerunt Neapolitani & Sicilienses, quòd nò solum præcipuos Magistratus, sed ipsum etiam Cancellarium (vt vocant) officium Gallis detulisset: atque ideo *Anno 1688.* coniuratione communi Gallos omnes, qui cum eodem Cancellario erant in Regno dependentes trucidarunt. *Belleforest. in Annal.*

Iulius Cæsar in inuidiam apud Romanos aduersus est, quòd Gallos externos in Senatum recepit. *Suet. cap. 76. & 80.*

In *Carolum Magnum* conspirationes conflabant ab *Austrasiensibus*, (qui nunc *Lotharingi* dicuntur.)

dicuntur, vnde ipse Carolus oriundus erat) quod indigenis neglectis, toga & bello exteris plurimum vteretur. *Belleforest.*

7. *Carolus* cognomento *Simplex*, & *Lotharius* eius ex filio nepos, eadem discrimina, imò maiora subierunt, quod, postpositis Francis, omnia Germanis crederent. Nā ille Regni administratione ab indigenis submotus, carceribus vitā finit: hic verò imperium ad eò infirmum filio reliquit, ut in eo desierit familia Caroli Magni. *Idem.*

8. Apud *Eburones* trium cōmuni Ordinum ad sensu cautum est Edicto, vt Princeps non aliorum filiorum administris veatur, quā indigena, quā melius fideliusq; eorum consilio publicam rem queat administrare. *Ann. 830. art. 8. pacis.*

Certè vbi consilium exteris constat, non tantū publicum labi & interire videmus, sed etiā sensim internas Principum res Mandaboli vt aiunt, more immutari. Etenim nulli dissidiorū faces præbent, quā alienigena, qui suum nihil & proprium peregrina in terra possident, ita planissimè sciunt, se iacturā facere posse; sed potius, subortis certaminibus honores & diuitias captare; quò reb^{us} pacatior spirare nequaquā possēt. Nā vt angilla, nisi non agitata, & limo turbata haud temere eap^{us} isti, nisi Reip. statū interturbēt cōsilijs suis, in suas casses desideratam pellicere non possunt.

Adde, quòd vbi populus suos Optimates, cōsilijs non cernit adhiberi, mox credit eos conueni, vel pro infidis haberi. Prudenti itaq; *Cyrus Rex Persarum* moriturus filium modestū vt si quos Regni Consiliarios post obitum adscisceret, nusquā aliunde inciperet, quā a

terreaneis, & ciuibus, quos semper alienigenæ præferret. *Vide quæst. Pol. M. Iun.*
 Ipse Deus mandat, vt si eligendus sit Magistratus, numero fratrum eligatur: neq; Rex constituitur, qui alterius gentis sit. (Deut. 17.) Bene constituta Resp. Magistratus suos ciuibus tradunt. *Arist. Mafsilienfes nemo τῖμῶν & creatus fuit, nisi qui liberos haberet, & de ciuium sanguine ortum per generatione ortus esset. (Strabo lib. 4. cap. 3.) Syracusani non nisi priscis ciuibus & familiaribus vetustis Magistratus attribuerunt. †*
 Et si nõ indicatur expedire, ciues esse peregrinos, quod fortiores facti tales indigenas expellunt, Resp. turbant, seditiones excitant: (Arist. 5. cap. 3.) multo minus illud probandũ videtur, Magistratus peregrini gerant. Ad hæc peregrinos secũ sermones & mores adferunt, inde noua de reb⁹ iudicia oriũtur: ac licet Principes externus bene rē gerat, tamẽ quia moribus ingenio differt, nec erga populũ representat eam eã benevolentia ac si indigena esset, faciles inuenit dissensionũ occasiones. Vnde vt se tueant Principes, necesse habet, vt copias aliunde adueniant, militũ sese praesidio munit: qui beneficijs honoribus postea aucti, odium atq; inuidiam multitudinis in se concitant. (Com: m. lib. 5.)
 Huc accedit, quod ciues longã sunt faciliores ad obtemperandũ, si ab indigenis, quã a peregrinis res agatur: neq; exteris subditiores. (Arist. 1. Rhet. cap. 6. Cic. 2. de Orat.) Multo magis diligentiũs ac fidelius Remp. indigenæ, quã alienigenæ gerere solẽt. Et si autẽ admodũ pestem ciuitati adferat peregrinorum in-

† Diod. lib.

11,

cata-

catalogum ciuium inconsiderata admissio: o-
tamē peregrini habēdi, quod Cicero aduersus
suis respondet, quorum iam & nomen, & hono-
vrbī inueterauit, & hominum fama, & sermo-
bus; neq; patiuntur se ab alijs verborum iactan-
tia inani superari, nisi virtute vincantur. (Pro
Sylla.)

SIGNVM XLVII.

Pium esse
in Deum.

PIETATIS IN DEVM, SEV RE-
ligionis faces subditis praefere.

ALiqua Sceptra Regum in summo omnia
re imagine Ciconia, (symbolo pietatis) in
imo Hyppopotami, (symbolo violentiae) ad-
dicandum Regem pietatem cum iustitia conser-
gere debere. *Alex. ab Alex. lib. 1. cap. 18.*
1. Ipse Deus *Deut. 17. 18.* de Rege constituit
legem tulit: Describet sibi Deuteronomium
gis huius in volumine, accipiens exemplar
cerdotibus Leuiticę Tribus, & habebit secum,
getque illud omnibus diebus vitae suae, ut discat
timere Dominum Deum suum, & custodire
remonias eius. (*Vide Signum 31.*) Post obitum
rō Moysis, sic Deus alloquutus est Iosue: (*cap.*
6.) *Confortare, & esto robustus valde, ut custodias
& facias omnem legem, quam praecepit tibi
ses seruus meus. Ne declines ab ea ad dextram,
ad sinistram, ut intelligas cuncta, quae ego
cedat volumen legis huius ab ore tuo, sed memora-
beris in eo diebus ac noctibus, ut custodias, & facias
omnia, quae scripta sunt in eo. Gloria tua
Deum pietas in regis honoribus inuoluitur.*